

[Søgaard.]

vinger af ungdommens uddannelsesfond. Som det fremgår af betænkningen, har der ikke alene været afholdt mange møder i udvalget, men også de 4 samråd, vi har haft med den højtærede undervisningsminister, er udtryk for en behandling af lovforslaget, som har sat sine spor i nogle nydannelser og ændringer, således at ungdommens uddannelsesfond er kommet et skridt videre i vort samfunds bestræbelser på at hjælpe de unge, der ønsker at uddanne sig.

Jeg vil gerne ved denne lejlighed takke den højtærede undervisningsminister, og jeg tror nok, vi må have lov til at tage den højtærede finansminister med i den samme tak. Ikke alene de nye foranstaltninger, vi nu får gennemført, men hele denne lovs udvikling fra dens spæde begyndelse og til dens i forhold hertil eksplosionsagtige udvikling i denne regeringsperiode vidner om forståelse for de muligheder, denne lov har for ungdommen, og det er denne forståelse, der er al mulig grund til at være tilfreds med.

Med de ændringer, der nu sker, vil vi fra et beløb på 19 mill. kr. i 1961 komme op på 115 mill. kr. i direkte stipendier eller lånstøtte for staten i indeværende finansår, samtidig med at folkeskolens sidste klasser yderligere kan opnå 2 mill. kr. fra kommunerne i stipendiestøtte. Dertil kommer så de nye statsgaranterede lånemuligheder i banker og sparekasser. Alt i alt må vi vist sige, at der er sket en udvikling af fonden, som naturligvis ikke alle kan være tilfredse med — det ærede medlem hr. Morten Langes ændringsforslag vidner jo herom — men dog en lovgivning, som altså nu giver de unge under uddannelse et sikrere økonomisk holdepunkt end tidligere.

At denne fond naturligt er i søgelyset hos sine kritikere, er vel også et tegn på dens betydning. Også af de mange henvendelser, vi har fået i udvalget, har vi kunnet læse den interesse, der omgiver fonden. Det har ofte været kritiske røster vedrørende fonden og dens administration, og selv om vi vel alle både i folketinget og i administrationen gerne vil gøre fonden så hensigtsmæssig som muligt, kan det ofte være svært at administrere efter givne generelle retningslinjer med al den smidighed, disse måske kan ilægges, når man jo faktisk efter denne lovs

formålsparagraf burde behandle hver enkelt elev under uddannelse helt individuelt. Dette indicerer jo også en mere gennemgribende revision og ændring af fonden, ændringer, som er forudsat i folketingsåret 1966-67.

Nu kommer altså lærlingene med ind under fonden. Der skabes her en betydningsfuld nydannelse, som er med til at jævne vejen for de forældre, som af økonomiske grunde har været tilbageholdne over for at lade deres børn komme i lære. Selv om rammen på de 4 mill. kr. årlig måske ikke synes særlig vid, vil der alligevel være muligheder for at støtte adskillige familier, som af en eller anden grund er økonomisk vanskeligt stillet, og som kan opnå en læreplads for et barn. Vi har i udvalget lagt megen vægt på, at der ikke på dette område bliver tale om et tilskud til lærermesterens udbetalte lærlingeløn, men har præciseret det synspunkt, at lærlingelønnen sammen med familieindkomsten i øvrigt samt eventuelle andre forhold må danne den egentlige baggrund for en eventuel støtte. Det er også her af stor vigtighed, at reglerne om støtte udformes således, at de uddannelsessøgende, forinden uddannelsen påbegyndes, i videst mulig udstrækning bliver klar over, om støtte kan opnås eller ej. Det er klart, at formålet ikke kan være at støtte alle de ca. 115.000 lærlinge, vi i dag har rundt om på vore handelsskoler og tekniske skoler, men nok så meget, at ingen ung går tabt for en lærlingeuddannelse på grund af forældres eller egne økonomiske forhold.

I et af svarene fra ministeren til udvalget gøres der opmærksom på, at det på grundlag af en forbrugsundersøgelse, foretaget af statistisk departement i 1955, må påregnes, at det omregnet til i dag vil medføre en årlig udgift på ca. 3.000 kr. for forældre at have en hjemmeboende lærling, og det vil jo sige, at en række lærlingelønninger inden for de forskellige faggrupper i hvert fald de første år medfører en meget væsentlig merudgift for familien, og det er vel derfor forståeligt, at mange forældre vælger den økonomisk nemmere udvej, efter at deres børn har gået i skole, at lade dem komme ud og tjene penge som arbejdsdreng, bude o. lign. Med det nu stillede ændringsforslag er en begyndende demokratisering også på dette felt slået igennem, således at familier, der